

VERTROUW

JEZUS STILT DE STORMWIND

OP HET WATER

Voordat de discipelen op het water uitvaren, vermeldt Marcus dat de Heer Jezus na zijn onderwijs behoefte heeft aan rust. Het was immers al avond (Mrc.4:35). De Heer maakt zijn discipelen duidelijk dat Hij naar de overkant van het meer wenst te gaan (Mat.8:18; Mrc.4:35). Vanuit dit verlangen begint de reis over het meer van Galilea. De discipelen hijsen de zeilen en maken zich klaar voor de nachtelijke zeiltocht. Ze steken van wal, maar worden na enkele tijd overrompeld door een 'stormwind' (Luc.8:23) of 'grote stormwind' (Mrc.4:37). Mattheüs spreekt zelfs als enige over een 'onstuimigheid' (σεισμός/seismos, Mat.8:24). Dat Griekse begrip verwijst elders in het Nieuwe Testament telkens naar een aardbeving. Het lijkt dus niet zomaar over een storm te gaan. Er ontstaat een hevige tsunami.

Nu komen stormen meermaals voor op het meer van Galilea. Er zijn dagen dat het water eerst zo glad is als een spiegel en er dan plotseling een rukwind vanaf de bergen langs het meer opkomt. Met enorme kracht giert de wind dan door de smalle dalen naar beneden en brengt hij het water in grote beroering. Het meer van Galilea is immers omgeven door bergen en fungeert dus als een stroomgebied waarin de wind als een draaikolk te keer kan gaan. De discipelen, voor een groot deel vissers, waren gewend aan stormen. Maar deze storm was heviger en onverwacht. Het overviel hen. De schepen werden opgetild tot de hemel en vielen weer neer in de diepte. Iedereen verging van ellende. Ze kregen als ervaren vissers grote paniek en zwaaiden op hun benen. Liet de Heer hen uitvaren om op zee te vergaan?

Een boot vol stoere mannen, een slapende Jezus en een verwoestende storm. De gebeurtenis van de stiling van de storm is bekend bij jong en oud. Graag willen we de diepte van deze gebeurtenis peilen en de boodschap ervan ontdekken, die verder gaat dan een algemene bemoediging tot vertrouwen. Ik wil dan ook nader stilstaan bij datgene wat de stiling van de storm ons concreet als discipelen van de Heer wil vertellen.

JEZUS SLAAPT

Net tijdens deze zeetocht slaapt de Heer. Hij slaapt door storm en al heen. Dit is de enige keer dat we in de Bijbel lezen dat de Heer Jezus slaapt. Normaal vernemen we dat Hij 's nachts bidt, maar nu, midden in de storm, slaapt Hij. De reden hiervoor is wellicht de vermoeidheid van het dagenlang reizen, preken en genezen. Marcus vermeldt als enige dat de Heer op het achterste gedeelte van het schip met zijn hoofd op een kussen slaapt (4:38). Dat was de plek waar normaal de stuurman stond. Op dit verhoogde achterschip was het water, dat in de boot kwam, het minste voelbaar. Het is goed mogelijk dat de Heer op het achterste gedeelte op het leren kussen lag

dat daar normaal aanwezig was. Nu was het slapen van de Heer in normale omstandigheden geen probleem voor de discipelen. Zij waren immers ervaren vissers die de boel op het water onder controle hadden. Jezus was de baas aan wal, zij op zee. Maar nu was het anders. De storm was zo dramatisch erg dat ze de Heer wakker maakten en om hulp riepen. Ze gingen met hun zorgen naar de juiste Persoon, omdat ze geloofden dat Hij kon helpen. Het getuigenis van de evangelisten over de woorden die de discipelen uitspreken is verschillend: "Heer, red ons, wij vergaan" (Mat.8:25), "Meester, bekommert U zich er niet om dat wij vergaan?" (Mrc.4:38), "Meester, Meester, wij vergaan" (Luc.8:24). Marcus is de enige die de woorden van de discipelen als een verwijt weergeeft: Waarom helpt de Heer ons niet in deze moeilijke omstandigheden? Interesseert Hem dat niet?

DE BESTRAFFING

In tegenstelling tot Marcus en Lucas noemt Mattheüs eerst het verwijt van de Heer en daarna de bestraffing van de winden en de golfslag van het water. Jezus verwijt in Mattheüs zijn discipelen kleingeloof, waardoor de evangelist ze in contrast plaatst met het grote geloof van de centurio van daarvoor (8:10). Bij Marcus en Lucas is dat kleine geloof nog kleiner geworden. Het is zelfs veranderd in 'geen geloof' of 'ongeloof' (Mrc.4:40; Luc.8:25)! Christus' verwijt klinkt hard en is niet gemakkelijk te verklaren. De discipelen waren bijna vergaan met schip en al en zochten in hun nood hulp bij de Heer. Hoe kon dat kleingeloof zijn? Wat hadden ze dan anders moeten doen dan naar Jezus toe te gaan in de nood? Op deze vraag zijn er verschillende antwoorden gegeven, zoals:

1. De discipelen vertrouwen niet erop dat God de Zoon boven de schepping staat. Hun roep om hulp was daarom een blijk van ongelof in Gods verhevenheid boven de storm. Christus toont het tegendeel van hun ongelof door de storm te kalmeren.
2. De discipelen vertrouwen er, ondanks het onderwijs in de Bergrede, niet op dat God de Vader hun gebed zou verhoren. God was namelijk de Heer van de storm (Ps.65:7; 89:9; 104:6-7; 107:23-32). Jezus verweet hen op die wijze hun ongelof tegenover God de Vader en niet een ongelof tegenover Hemzelf. – Moeilijkheid hierbij is dat het publiek in vers 27 uiteindelijk niet spreekt over God de Vader, maar over de Heer Jezus.
3. De discipelen waren boos omdat de Heer bij dit grote gevaar evenals Jona onbekommerd lag te slapen en spraken verwijtend tot de Heer. – Een nadeel van deze verklaring is dat de tekst nergens naar deze boosheid van de discipelen verwijst en de reactie van de discipelen enkel bij Marcus verwijtend klinkt.
4. De discipelen vertrouwen niet de woorden van de Heer Jezus dat zij zullen oversteken naar de overkant (Mrc.4:35; Luc.8:22). Hij had gezegd dat ze naar die overkant zouden gaan. Niemand kon dat bevel veranderen, ook het water en de wind niet. Juist daaraan hadden de discipelen geen geloof gehecht. Wat Christus opdraagt, zal gebeuren, zoals blijkt uit de gehoorzaamheid van de storm en het meer aan zijn bevel.

Een keuze uit de verschillende ant-

woorden is niet eenvoudig. Bij het lezen van Mattheüs komen vanuit de gegevens in de voorafgaande Bergrede mogelijkheden 1 en 2 het meest duidelijk naar voren, bij het lezen van Marcus voelt de lezer, door de duidelijker verbinding van 4:35 met de stiling van de storm, eerder sympathie voor mogelijkheid 3 en 4, terwijl de lezers van Lucas het houden bij mogelijkheid 4.

De discipelen waren bijna vergaan met schip en al en zochten in hun nood hulp bij de Heer. Hoe kon dat kleingeloof zijn?

Marcus geeft als enige evangelist de woorden weer die de Heer tegen de wind uitsprak: "Zwijg, wees still!" (4:39). Doordat alle evangelisten spreken over 'bestrafen', dachten sommige uitleggers dat de storm opkwam door demonische machten. Want wat is er aan de andere kant van het meer? Een man die bezeten is door een legioen aan demonen. En Jezus is op weg om deze man te bevrijden van zijn plaaggeesten. Is het mogelijk dat de demonische machten alles, maar dan ook alles proberen om te voorkomen dat Jezus de overkant bereikt? Jezus bestraft dan nu de wind en het meer als Bevelhebber over de natuur. Hij regeert over de schepping met zijn Woord, zoals enkel God dat kan: "U heerst over de hoogrijzende zee – verheffen zich haar golven, U brengt ze tot rust" (Ps.89:10; vgl. 107:29). Christus is de Heer van de schepping en geen speelbal van de natuurelementen. Slechts drie woorden spreekt Hij uit: